

COLEGIUL TEHNIC DE INDUSTRIE ALIMENTARĂ SUCEAVA
prof. Valerica Ignătescu

FIȘĂ DE ACTIVITATE EXPERIMENTALĂ –BAZE

Activitate experimentală	Substanțe și ustensile	Mod de lucru	Observații	Concluzii/ Ecuatii	Importanță
1 Solubilitatea și higroscopicitatea NaOH, KOH	Granule de NaOH, KOH eprubete, pensete, termometru, sticlă de ceas, stative	-se toarnă câțiva ml de apă în eprubetă, se citește temperatura, se adaugă o granulă de NaOH/ KOH se agită pentru a se dizolva și se citește din nou temperatura. - se pun câteva granule de NaOH, pe sticla de ceas la începutul orei care vor fi analizate spre finalul acesteia	NaOH/ KOH este o substanță solidă ., solubilă . în apă Soluția obținută prin dizolvarea în apă are temperatura mai mare . decât temperatura inițială a apei. Granulele de NaOH se înmoaie datorită absorbției vaporilor de apă din atmosferă	Bazele alcaline se dizolvă . în apă, dizolvarea are loc cu degajare . de căldură. NaOH este o substanță higroscopică, absoarbe apa din atmosferă.	Verificarea experimentală a unor fenomene exoterme și a higroscopicității
2. Reacția cu indicatorii	Stativ cu eprubete, soluții de hidroxid de sodiu sau potasiu, soluții de indicatori: fenolftaleină, turnesol/ metilorange	-în trei eprubete curate se toarnă câțiva ml soluție de NaOH. -în prima eprubetă se adaugă câteva picături de soluție de fenolftaleină, în a doua eprubetă câteva picături de soluție de turnesol/ hârtie, iar în a treia câteva picături de metilorange	Se observă modificarea culorii soluției de hidroxid de sodiu în funcție de indicatorul folosit: Fenolftaleina își modifică culoarea în roșu carmin Turnesolul își modifică culoarea în albastru galben .	În prezența indicatorilor soluțiile bazice își modifică culoarea .	Identificarea soluțiilor bazice;
3..Reacția de neutralizare Reacția dintre HCl și NaOH	Soluții de HCl și NaOH, soluție metilorange /turnesol, eprubete, stativ	-se toarnă 1-2 ml de HCl în eprubetă; se adaugă o picătură de metilorange sau turnesol; -se adaugă 1-2 ml de NaOH	-HCl este o soluție incoloră -metilorange-ul este o soluție de culoare portocalie ; turnesolul este o soluție volet ; -în prezența HCl metilorange-ul devine roșu iar turnesolul tot roșu -adaugând NaOH are loc schimbarea culorii în orange , respectiv violet dacă a avut loc neutralizarea sau galben respectiv albastru dacă baza este în exces.	Reacția de neutralizare poate fi evidențiată foarte bine dacă folosim cantități stoechiometrice $\text{NaOH} + \text{HCl} = \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$ Culoarea indicatorului se modifică în funcție de excesul de acid sau de bază.	Obținerea de săruri. Evidențierea unor reacții de schimb.

Reacția dintre HCl și Cu(OH) ₂	Soluții de HCl, NaOH și CuSO ₄ eprubete, stativ	-se prepară Cu(OH) ₂ din 1-2 ml NaOH și 1-2 ml CuSO ₄ ; se agită bine eprubeta. -peste baza insolubilă se adaugă 1-2 ml de soluție de HCl.	Soluția de CuSO ₄ este de culoare albastră , cea de NaOH este incoloră ; se obține un precipitat albastru care „se dizolvă” atunci când se adaugă soluție de HCl Soluția finală are culoare verde turcoaz .	Prima reacție are loc rapid, precipitatul format este insolubil . CuSO ₄ + 2NaOH = 2NaCl + Cu(OH) ₂ ↓ HCl reacționează cu baza insolubilă rezultând o soluție verzuie 2HCl + Cu(OH) ₂ = CuCl ₂ + H ₂ O	Obținerea de săruri Verificarea experimentală a unor proprietăți chimice.
4. Reacția bazelor parțial solubile cu oxizii acizi	Pahar Berzelius, soluție de apă de var, tuburi din sticlă sau plastic.	Într-un pahar Berzelius se toarnă apă de var proaspăt preparată și se barbotează aer ce conține CO ₂ cu ajutorul unui tub de sticlă sau plastic	Soluția transparentă de apă de var devine turbure datorită formării CaCO₃ .	Se formează un precipitat de culoare albă , conform reacției: Ca(OH) ₂ + CO ₂ → CaCO ₃ ↓ + H ₂ O	Uscarea varului.
5. Reacția bazelor solubile cu sărurile	Stativ cu eprubete, soluții de hidroxid de sodiu-potasiu, soluții de săruri	se toarnă cu atenție câteva picături de soluții de AlCl ₃ , CuSO ₄ , FeCl ₃ , FeSO ₄ , AgNO ₃ , NiCl ₂ și se adaugă câteva picături soluție de NaOH	soluțiile de AlCl ₃ , NaOH, AgNO ₃ sunt incolor cea de CuSO ₄ este albastră , soluția de FeSO ₄ este verzuie , cea de FeCl ₃ este maronie , cea de NiCl ₂ este verde -se obțin precipitate de culoare (în ordinea scrierii ecuațiilor): Al(OH) ₃ = alb, transparent, gelatinos Cu(OH) ₂ = albastru, gelatinos Fe(OH) ₃ = brun-roșcat Fe(OH) ₂ = verzui AgOH = alb, se descompune imediat în Ag₂O, negru și H₂O Ni(OH) ₂ = verde	AlCl ₃ + 3NaOH → 3NaCl ↓ + Al(OH) ₃ CuSO ₄ + 2NaOH → Cu(OH) ₂ ↓ + 2NaCl FeCl ₃ + 3NaOH → Fe(OH) ₃ ↓ + 3NaCl FeSO ₄ + 2NaOH → Fe(OH) ₂ ↓ + 2NaCl AgNO ₃ + NaOH → AgOH ↓ + NaNO ₃ AgOH → Ag ₂ O ↓ + H ₂ O NiCl ₂ + 2NaOH → Ni(OH) ₂ ↓ + 2NaCl	Obținerea de săruri Verificarea experimentală a unor proprietăți chimice
6. Reacția de descompunere a unor baze insolubile	Stativ cu eprubete, pahar Erlenmeyer soluții de hidroxid de sodiu sau potasiu, soluție de CuSO ₄ , pâlnie de filtrare, hârtie de filtru, capsulă, spatulă, trepied, spirtieră.	-se prepară Cu(OH) ₂ , conform reacției anterioare, se separă precipitatul folosind o pâlnie cu hârtie de filtru, se uscă și apoi folosind o spatulă se pune la încălzit într-o capsulă.	-se observă că prin evaporarea apei obținem o substanță solidă de culoare neagră .	Cu(OH) ₂ → CuO ↓ + H ₂ O	Verificarea experimentală a unor proprietăți chimice, obținerea unor oxizi metalici

